

NEDERLANDS

De eindtermen zetten in op communicatieve vaardigheden en op ondersteunende elementen zoals spraakkunst en strategieën. Daarnaast gaat er aandacht naar de relatie tussen taal enerzijds en cultuur en maatschappij anderzijds. Ook literatuur komt aan bod.

Deze sleutelcompetentie wil leerlingen de mogelijkheid bieden om een sterke taalbasis op te bouwen van waaruit ze zich een leven lang talig blijven ontwikkelen. Leerlingen werken aan hun taalbasis door in betekenisvolle taalgebruikssituaties gesprekken te voeren, te spreken, te kijken, te luisteren, te lezen en te schrijven. Daarnaast wordt er ingezet op een gedegen kennis van de Nederlandse taal en cultuur en een goede beheersing van het Standaardnederlands. Beide zijn van groot belang voor succesvolle participatie op school en deelname aan een geletterde, meertalige en pluriforme samenleving. Tot slot maken leerlingen kennis met een breed aanbod aan literaire teksten en exploreren zo de esthetische mogelijkheden van het Nederlands. Zo leren ze literaire teksten te interpreteren, erover te communiceren en erop te reflecteren en gaan ze ook na welke waarde en betekenis literatuur voor hen kan hebben.

BOUWSTENEN

Het Nederlands receptief, productief en interactief, zowel mondeling als schriftelijk gebruiken als communicatiemiddel in relevante situaties.

Een groot aantal eindtermen focust op de communicatieve vaardigheden. Er worden volgende vormen van communicatieve vaardigheden onderscheiden: lezen, luisteren en kijken, spreken, schrijven en gesprekken voeren.

Kenmerken en principes van het Nederlands begrijpen om ze in te zetten bij het communiceren.

Inzicht verwerven in de kenmerken en de principes die aan het Nederlands ten grondslag liggen, helpt de communicatie te optimaliseren. Die kenmerken en principes gaan over het taalsysteem (woordenschat, spraakkunst, uitspraak, spelling en betekenis) en het taalgebruikssysteem (afstemming op publiek en situatie).

Inzicht hebben in taal, in het bijzonder het Nederlands als exponent en deel van een cultuur en een maatschappij.

Taal is een belangrijke drager van identiteit en vertolkt het geheel aan culturele expressies, normen, waarden en opvattingen van een individu, een groep, een gemeenschap en een samenleving. Leerlingen verkennen en ontwikkelen door taal hun eigen identiteit en hun relatie tot anderen. Daarnaast leren ze dat taal en de maatschappij waarin ze gebruikt wordt, elkaar wederzijds beïnvloeden.

Literatuur in het Nederlands beleven.

Taal en kunst komen samen in literatuur. Literatuur is een manier om de esthetische en meer gevoelsmatige kant van taal te zien en te begrijpen. Daarnaast voedt literatuur identiteitsontwikkeling en de ontwikkeling van sociale en interculturele competenties.

STEREOTYPEN

NIET	WEL
Grammatica leren is een doel op zich.	Inzicht in grammatica wordt toegepast tijdens de communicatie: het bevordert de effectiviteit van de communicatie.
Literatuur? Dat is lijstjes met auteurs en data uit het hoofd leren.	Het is niet de bedoeling om droge data te reproduceren, wel om na te gaan in welke mate literatuur van vroeger en nu relevant is voor onszelf en onze samenleving. Literatuur kan zowel over cartoon, graphic novel, liedtekst, filmttekst, brief, essay, autobiografie ... als over mengvormen gaan.
Goede teksten leren schrijven is een kwestie van juist kunnen spellen.	Bij het schrijven van een goeie tekst gaat het in de eerste plaats over inhoud, structuur, samenhang en heldere taal. Een correcte spelling is maar een van de vele ingrediënten van een goede tekst.

SAMENHANG

De sleutelcompetenties vertonen onderling veel samenhang. Onderstaande voorbeelden voor Nederlands illustreren die samenhang.

Er zijn mogelijkheden om verbanden te leggen met Andere talen: voor Nederlands zijn grotendeels dezelfde vaardigheden nodig als voor Andere talen. Er is ook een mogelijke link met Digitale competenties aangezien omgaan met taal vandaag nauwelijks voor te stellen is zonder digitale media. De relatie met Burgerschap wordt gelegd in bouwsteen 3 die inzet op socioculturele kennis. Het verband met Cultureel bewustzijn komt tot uiting in de bouwsteen over literatuur.

